

EU's 18:e sanktionspaket, 18.7.2025

Bilagan är inte ett juridiskt bindande dokument. De rättsligt bindande sanktionsbestämmelserna finns i de sanktionsförordningar som publicerats i Europeiska unionens officiella tidning. I bilagan finns en sammanställning av de nya ändringarna i rättsakterna, men sammanställningen är inte uttömmande.

SANKTIONER MOT RYSSLAND

Individuella sanktioner (förordningen om individuella sanktioner (EU) 269/2014)

Den första delen av de nya sanktionerna gäller de så kallade individuella sanktioner som har införts med anledning av åtgärder som försvagar eller hotar Ukrainas territoriella integritet, suveränitet och oberoende. De personer som anges i det 18:e sanktionspaketet är aktörer i näringslivet som stöder eller drar nytta av den ryska regeringen. Bland de personer och entiteter som läggs till i förteckningen finns aktörer som främjat Rysslands illegala annektering av områden i Ukraina samt företag som har stött Rysslands väpnade styrkor och vapenindustri. Bland de aktörer som levererat materiel som använts för krigshandlingar finns förutom ryska företag också andra länders företag. Till förteckningen över sanktioner mot entiteter fogas också företag från flera olika länder som deltagit i främjandet av kringgående av sanktioner och i möjliggörandet av skuggflottans verksamhet. Dessa länder är Ryssland, Kina, Hongkong, Indien, Iran, Singapore, Förenade Arabemiraten, Azerbajdzjan och Mauritius.

När det gäller den ryska skuggflottan och de aktörer som ligger bakom den listar EU bland annat kaptenen på skuggfartyget Jaguar och det rederi som äger fartyget.

Sektorspecifika sanktioner (förordningen om sektorspecifika sanktioner (EU) 833/2014)

För det andra utvidgar EU de så kallade sektorspecifika sanktionerna, som har införts på grund av de ryska åtgärder som destabiliserar situationen i Ukraina. Förteckningen över aktörer som är militära slutanvändare eller hör till Rysslands militärindustriella komplex eller som har kommersiella eller andra förbindelser med eller på annat sätt stödjer Rysslands försvars- och säkerhetsindustri utvidgas.

Sanktioner mot den ryska skuggflottan

EU utökar de sektorspecifika sanktionerna mot skuggflottan utöver de individuella sanktioner som nämns ovan. EU för in 105 skuggfartyg på fartygsförteckningen. De fartyg som finns på EU:s förteckning går bland annat under Palaus, Sierra Leones och Panamas flagg. I de sektorspecifika sanktionerna är de så kallade skuggfartygen sådana fartyg som transporterar varor till Rysslands vapenindustri eller som transporterar rysk olja och oljeprodukter och inte följer de rekommendationer som IMO (International Maritime Organization) utfärdat för sjöfarten. I och med de senaste tilläggen stiger antalet listade skuggfartyg till 444.

Förbud och restriktioner som gäller import och export

Sådana produkter som kan främja Rysslands militära och tekniska utveckling, försvars- och säkerhetsbranschens utveckling, till exempel råmaterial till raketbränsle, omfattas av exportrestriktioner (bilaga VII, artikel 2a). Dessutom utvidgas transitrestriktionen till varor som redan tidigare belagts med exportrestriktioner, såsom maskiner för elektrisk urladdning och bearbetning av vattenstrålar (bilaga VII, artikel 2a). Också förteckningen över exportrestriktioner för produkter som kan främja Rysslands industriella förmåga utvidgas med över 180 nya tullpositioner (bilaga XXIII artikel 3k i förordning 833/2014). Exportförbudet omfattar således bland annat aluminiumvaror och andra metallvaror, vissa enzymer, plaster och kemikalier samt olika maskiner, verktyg och mätinstrument. Exportrestriktionen omfattar också försäljning och tillhandahållande av programvara som används inom bank- och finanssektorn till Rysslands regering eller till juridiska personer, enheter eller organ som är etablerade i Ryssland (artikel 5n i förordningen om sektorspecifika sanktioner).

Genom sanktionsförordningen blir det förbjudet att från tredjeländer importera oljeprodukter som framställs ur rysk råolja. I förordningen anges särskilt de partnerländer som har infört motsvarande restriktioner för ryska oljeprodukter. Vid import från dessa länder krävs inget intyg över råoljans ursprung av importören. Dessa länder är Kanada, Norge, Förenta staterna, Förenade kungariket och Schweiz (artikel 3ma, bilaga LI i förordning 833/2014). Oljeprodukter som importeras från länder som exporterar mindre olja än de producerar ska anses vara framställda av inhemsk råolja, om inte den behöriga myndigheten har orsak att anta att råoljan har ryskt ursprung. Det blir förbjudet att tillhandahålla tekniskt eller finansiellt bistånd, förmedlingstjänster, försäkringar eller återförsäkringar i samband med ovan nämnda oljeprodukter (artikel 3ma i förordning 833/2014).

Undantaget från importrestriktionen för råolja som transporterats via rörledningar till Republiken Tjeckien slutar tillämpas den 1 juli 2025 (artikel 3m.3b i förordning 833/2014).

Näringsförbud

Förordningen förbjuder affärstransaktioner som direkt eller indirekt hänför sig till gasledningarna Nord Stream och Nord Stream 2 och som gäller slutförande, drift, underhåll eller användning av rören. Näringsförbudet gäller också finansiering av ovannämnda åtgärder. (artikel 5 af i förordning 833/2014)

I fortsättningen är det möjligt att tillägga vilken entitet som helst som använder det SPFS-system som inrättats av Rysslands centralbank och som är etablerad utanför Ryssland på förteckningen över näringsförbud (artikel 5a.2 i förordning 833/2014). Kriterierna för att belägga finansiella institut och leverantörer av kryptovalutatjänster med näringsförbud utvidgas också. I fortsättningen är det även möjligt att tillämpningsområdet för näringsförbudet foga också till exempel sådana juridiska personer, entiteter eller organ som bedriver oljehandel och som är etablerade utanför unionen och som deltar i kringgående av förbuden i sanktionsförordningen. (artikel 5ad i förordning 833/2014). I fortsättningen är det förbjudet att ha affärstransaktioner med Rysslands fond för direktinvesteringar (Russian Direct Investment Fund, RDIF) och med sammanslutningar som RDIF eller sammanslutningar som kontrolleras av RDIF har investerat i. (artikel 5ag i förordning 833/2014)

Dessutom ändras det tidigare förbudet mot tillhandahållande av specialiserade finansiella meddelandetjänster för utbyte av finansiell information (så kallad de-swifiting) till ett transaktionsförbud (artikel 5 h i förordning 833/2014).

Det förbud som gäller ryska företags dotterbolags affärsverksamhet i EU preciseras. Förbudet mot att delta i en affärstransaktion med vissa juridiska personer, enheter eller organ som är etablerade i Ryssland och som nämns i sanktionsförordningen förtydligas: förbudet mot affärstransaktioner tillämpas inte på entiteter som agerar på dessa entiteters vägnar eller under deras ledning i unionen, om den behöriga myndigheten har inrättat ett offentligt förvaltningssystem (public trusteeship) eller en motsvarande brandvägg eller godkänt ett liknande brandväggssystem som säkerställer att begränsande åtgärder iakttas (artikel 5a.2f i förordning 833/2014).

Transportrestriktionerna i fråga om kol och kärnkraft underlättas. Genom det undantag som fogas till förbudet mot transaktioner i hamnar och slussar tillåts transaktioner som hänför sig till transport av kol som inte har sitt ursprung i Ryssland men som transiteras genom Ryssland via ryska hamnar och slussar (artikel 5ae.3 g i förordning 833/2014). Förbudet mot affärstransaktioner ska inte heller tillämpas på flygplatser som omfattas av förordningen till den del affärens är nödvändiga för civila kärnkraftverk (artikel 5ae.4 g i förordning 833/2014).

Sänkning av pristaket för olja

Det så kallade pristaket för råolja som transporteras till sjöss och som har sitt ursprung i eller exporteras från Ryssland binds till förändringarna i priset på rysk olja på den globala

marknaden. I början är det nya priset 47,6 dollar per fat. Övergången till det nya priset sker under en övergångsperiod på 45 dagar efter att paketet godkänts.

I praktiken innebär detta att det undantag från förbudet mot sjötransport av rysk råolja till tredjeländer som avses i artikel 3n.6a och förbudet mot tillhandahållande av transportrelaterade tjänster är tillåtet endast om inköpspriset på råolja inte överstiger pristaket. (artikel 3n och bilaga XXVIII i förordning 833/2014).

Skärpt exportkontroll för att förhindra kringgående av sanktioner

Det 18:e sanktionspaketet ger de behöriga myndigheterna möjlighet att skärpa exportkontrollen av sanktionsbelagda produkter. Myndigheterna kan besluta att export av sanktionsbelagda produkter till tredjeländer ställs under kontroll om man anser att det finns en risk för att dessa produkter förs in i Ryssland via tredjeländer (artikel 2a. 1aa och 6a i förordning 833/2014).

Medlemsländernas möjligheter att försvara sig i investeringstvister

Det 18:e sanktionspaketet går in på bestämmelser som sökts genom domstolar utanför EU samt skiljeförfaranden och förvaltningsrättsliga förfaranden och som syftar till att utmana EU:s sanktionsbeslut. I förordningen om sektorspecifika sanktioner föreskrivs det att medlemsstaterna inte ska erkänna eller verkställa några förbud, förelägganden, lättnader eller andra domar eller beslut som meddelats av en domstol, skiljedomstol eller förvaltningsrättslig instans utanför EU, när det är fråga om åtgärder som vidtagits med stöd av rådets förordning (EU) 833/2014 eller rådets förordning (EU) 269/2014 (artikel 11.2 a och 2b i förordning 833/2014).

SANKTIONER MOT BELARUS

Till förteckningen över personer som är föremål för individuella sanktioner fogas fyra nya sammanslutningar samt en fysisk eller juridisk person. (Bilaga I i förordning (EG) nr 765/2006) De sektorspecifika sanktionerna mot Belarus utvidgas avsevärt. Förteckningen över exportförbud för produkter och teknik som kan bidra till landets militära och tekniska utveckling eller till utvecklandet av försvars- och säkerhetssektorn utvidgas och förenhetligas alltså med motsvarande förteckning över exportrestriktioner gällande Ryssland (bilaga V a i förordning 765/2006).

Förteckningen över varor som är belagda med export- och transiteringsförbud harmoniseras likaså i fråga om varor som särskilt kunde bidra till utvecklingen av Belarus industriella kapacitet (bilagorna XVIII och XIX i förordning 765/2006).

Import från Belarus till unionen av sådana produkter och sådan teknik som ingår i den gemensamma militära förteckningen förbjuds (artikel 1 aa i förordning 765/2006).

I fråga om sanktionerna mot Belarus skärps även exportkontrollen av sanktionsbelagda produkter (så kallad catch all). De behöriga myndigheterna ges möjlighet att besluta att export av sanktionsbelagda produkter till tredjeländer underställs kontroll om man identifierat en risk för att dessa produkter via tredje länder förs in till Belarus och därigenom också till Ryssland. (Förordning (EU) 765/2006, artikel 1 f)

Dessutom ändras det tidigare förbudet mot tillhandahållande av specialiserade finansiella meddelandeförmedlingstjänster för utbyte av finansiell information (så kallad de-swifiting) till ett transaktionsförbud i förordningen om de sektorspecifika sanktionerna mot Vitryssland (artikel 1 zb i förordning (EU) 765/2006).

EU har infört sanktioner mot Belarus sedan 2004. Sanktionerna har utvidgats avsevärt efter det riggade presidentvalet 2020 och Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Just nu finns det 311 personer och 50 enheter upptagna i sanktionssystemet mot personer. Utöver dessa berörs Belarus av vapenembargo och flygbolag från Belarus av förbud mot att landa på, starta från eller flyga över EU:s territorium. Sanktionerna utökades och harmoniserades med sanktionerna mot Ryssland senast i februari 2025 (GUSP 2025/394). Individuella sanktioner mot Belarus infördes senast i mars 2025.